

0.1. Металевий циліндр радіусу a внесли у зовнішнє однорідне магнітне поле $B_z = B_0 e^{-i\omega t}$, яке паралельне до його осі. Система знаходиться у вакуумі. а) Знайдіть густину струму Фуко всередині циліндра нехтуючи ефектами самоіндукції. б) Знайдіть першу поправку до магнітного поля та густини струму Фуко в циліндрі врахувавши ефекти самоіндукції. Порівняйте результати з точним розв'язком.

Використовуючи закон Фарадея $\oint_L \mathbf{E} \cdot d\mathbf{r} = -\frac{1}{c} \iint_S \frac{\partial \mathbf{B}}{\partial t} \cdot d\mathbf{S}$

$$2\pi r E_\varphi^{(0)} = -\frac{1}{c} (-i\omega\mu) B_0 e^{-i\omega t} \pi r^2,$$

маємо

$$E_\varphi^{(0)} = B_0 e^{-i\omega t} \frac{i\mu\omega}{2c} r.$$

Використовуючи закон Ома, знайдемо густину струмів Фуко:

$$j_\varphi^{(0)} = B_0 e^{-i\omega t} \frac{i\lambda\mu\omega}{2c} r.$$

Введемо коефіцієнт $k^2 = \frac{4i\pi\mu\lambda\omega}{c^2}$:

$$j_\varphi^{(0)}(r) = B_0 e^{-i\omega t} \frac{k^2 c}{8\pi} r.$$

Поправки

Знайдемо першу поправку до магнітного поля, зумовлену виникненням струму Фуко. Ці струми Фуко утворюють вкладені один в одний «соленоїди», тому магнітне поле цих струмів можна знайти як

$$H_z^{(1)} = \int_r^a \frac{4\pi}{c} j_\varphi^{(0)}(r') dr' = B_0 e^{-i\omega t} \frac{k^2}{4} (a^2 - r^2).$$

З урахуванням цієї поправки, повне магнітне поле буде в циліндрі:

$$H_z = B_0 e^{-i\omega t} \left[1 + \frac{k^2}{4} (a^2 - r^2) \right].$$

Знайдемо першу поправку до електричного поля:

$$2\pi r E_\varphi^{(1)} = -\frac{1}{c} \mu \dot{H}_z^{(1)} \pi r^2,$$

звідки

$$E_{\varphi}^{(1)} = \frac{\mu i \omega k^2}{c} B_0 e^{-i\omega t} r (a^2 - r^2),$$

а перша поправка до густини струму

$$j_{\varphi}^{(1)} = \lambda E_{\varphi}^{(1)} = \frac{\lambda \mu i \omega k^2}{c} B_0 e^{-i\omega t} (a^2 - r^2) = \frac{k^4 c}{16\pi} B_0 e^{-i\omega t} r (a^2 - r^2),$$

отже густина струму Фуко

$$j_{\varphi} = j_{\varphi}^{(0)} + j_{\varphi}^{(1)} = \frac{k^2 c}{8\pi} B_0 e^{-i\omega t} r \left[1 + \frac{k^2}{4} (a^2 - r^2) \right].$$

З останнього виразу видно, що впливом самоіндукції можна нехтувати у випадку, якщо $ka \ll 1$, тобто при низьких частотах.

Порівняємо з точним розв'язком:

Магнітне поле в середині циліндра:

$$H_z = \frac{J_0(kr)}{J_0(ka)} B_0 e^{-i\omega t}.$$

Оскільки $J_0(kr) \approx 1 - \frac{k^2 r^2}{4}$, $J_0(ka) \approx 1 - \frac{k^2 a^2}{4}$, а

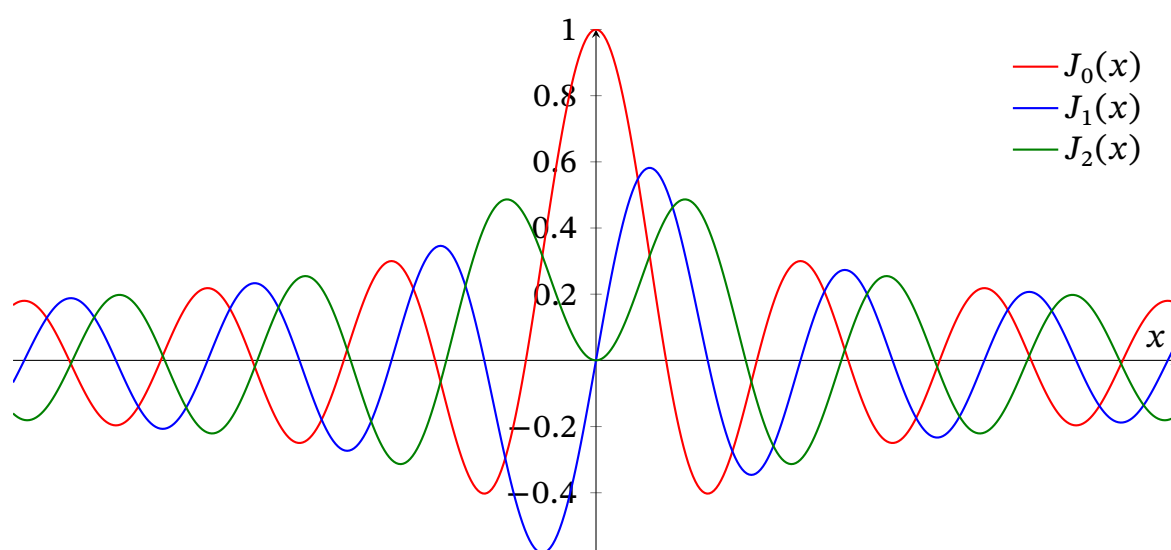
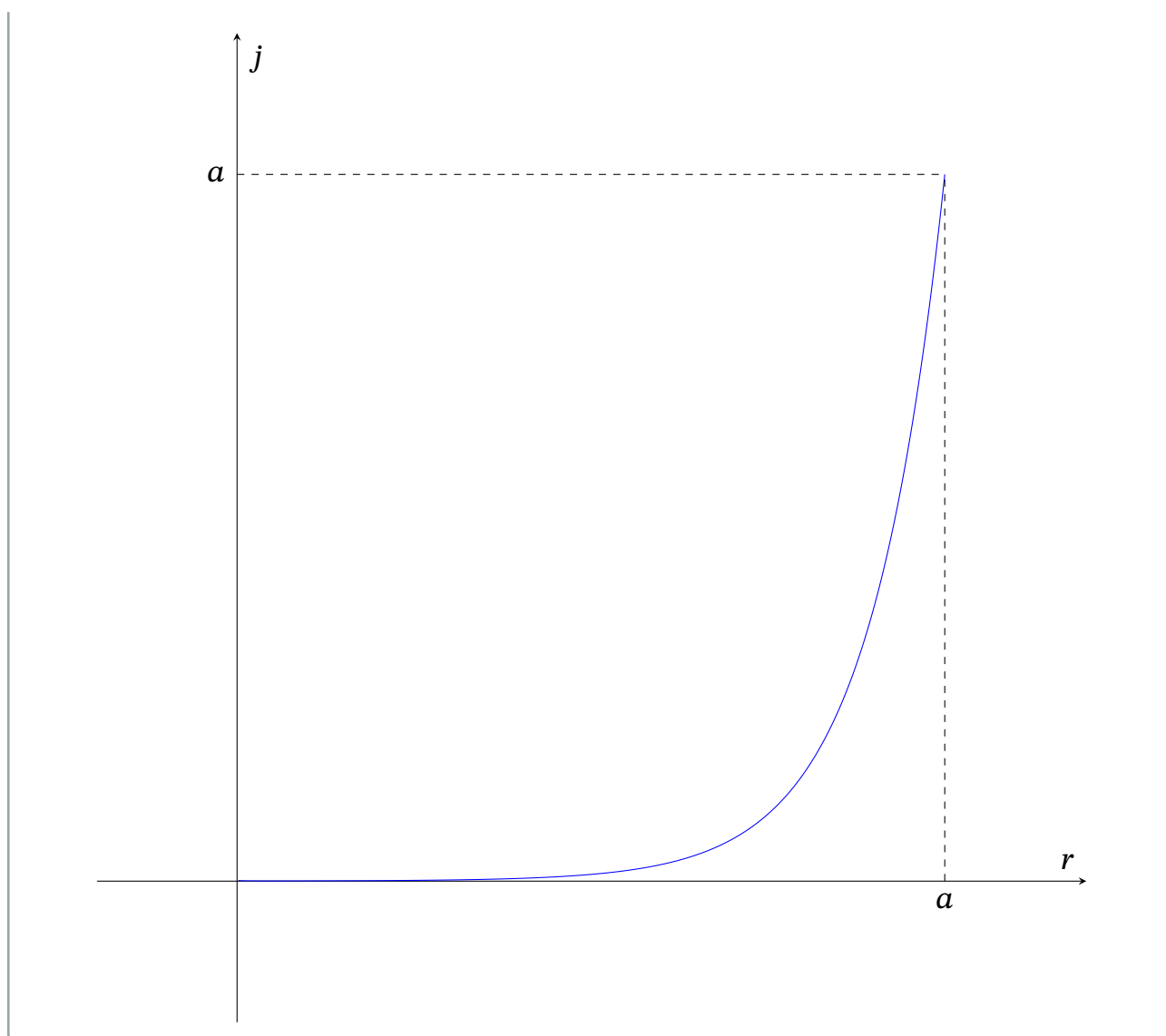
$$\begin{aligned} H_z &\approx \frac{1 - \frac{k^2 r^2}{4}}{1 - \frac{k^2 a^2}{4}} B_0 e^{-i\omega t} \approx \left(1 - \frac{k^2 r^2}{4} \right) \left(1 + \frac{k^2 a^2}{4} \right) B_0 e^{-i\omega t} \approx \\ &\approx B_0 e^{-i\omega t} \left[1 + \frac{k^2}{4} (a^2 - r^2) \right]. \end{aligned}$$

Точний вираз для густини струму

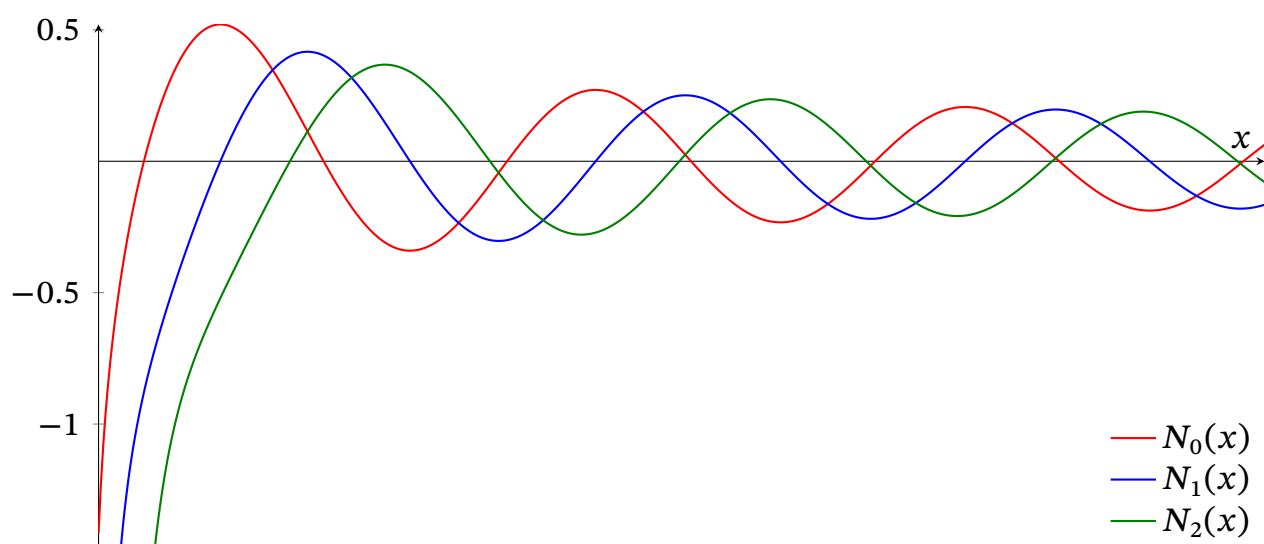
$$j_{\varphi} = \frac{kc}{4\pi} \frac{J_1(kr)}{J_0(ka)} B_0 e^{-i\omega t}.$$

Наближений вираз для $J_1(kr) \approx \frac{kr}{2} - \frac{k^3 r^3}{8}$:

$$\begin{aligned} j_{\varphi} &\approx \frac{kc}{4\pi} \left(\frac{kr}{2} - \frac{k^3 r^3}{8} \right) \left(1 + \frac{k^2 a^2}{4} \right) = \\ &= \frac{kc}{4\pi} B_0 e^{-i\omega t} \left(\frac{kr}{2} + \frac{k^3 a^2 r}{8} - \frac{k^3 r^3}{8} \right) = \frac{k^2 c}{8\pi} B_0 e^{-i\omega t} r \left[1 + \frac{k^2}{4} (a^2 - r^2) \right] \end{aligned}$$

Графіки функцій Бесселя J_m для $m = 0, 1, 2$.

Графіки функцій Неймана N_m для $m = 0, 1, 2$.